

Itämeren suojelu ja tavoitteet sekä pääkaupunkiseudun nykytilanne

Aija Nieminen & Lasse Kurvinen

Metsähallitus, Rannikon Luontopalvelut

27.1.2023

Kuva: Lippi Vertio / Metsähallitus

Kuva: Rasmus Boman / Metsähallitus

Esityksen kulku

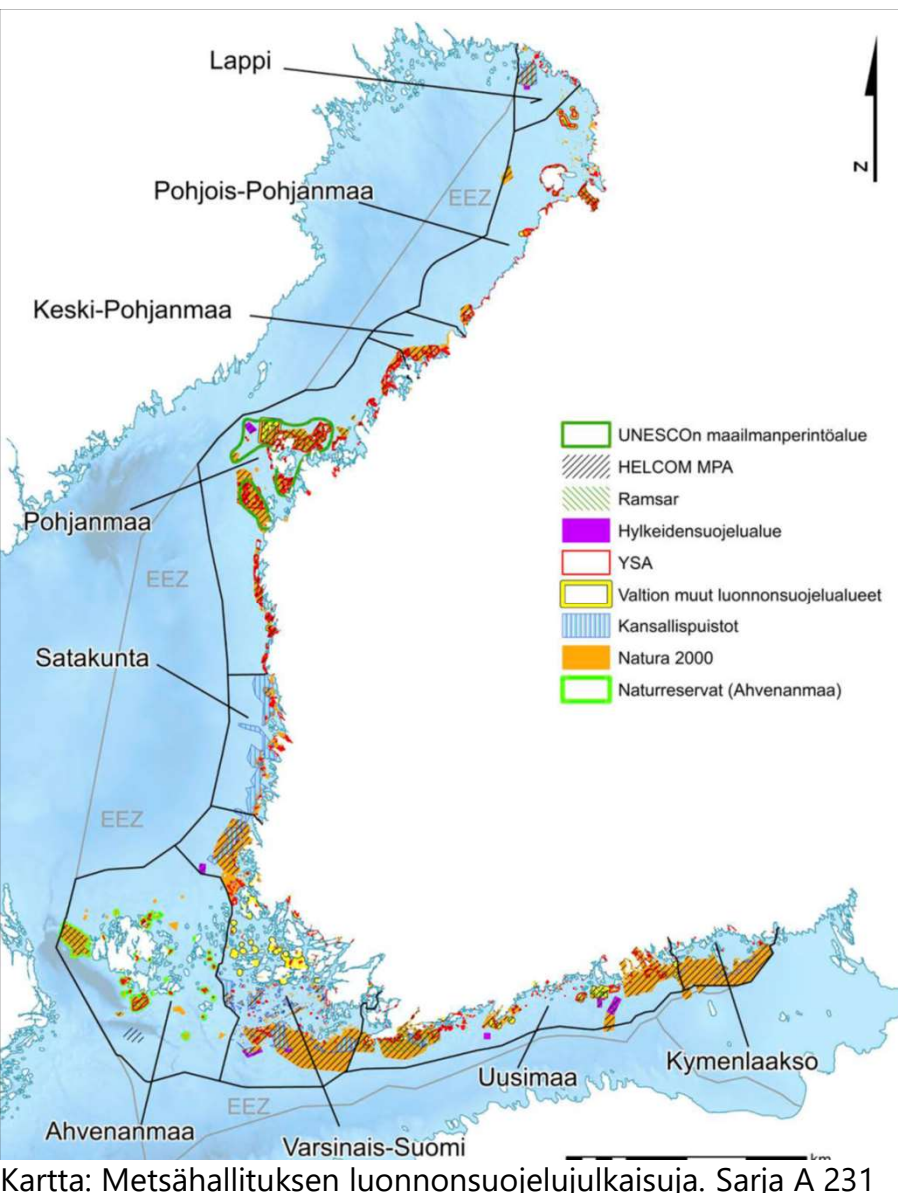
- Mitä Metsähallitus tekee merellä?
- Itämeren suojelu ja tavoitteet
 - Suojelualueet merellä
 - Tavoitteet suojelulle ja miten saavuttaa ne
- Pääkaupunkiseudun nykytilanne
 - Ihmispaineet
 - Suojelualueet
 - Ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMAT ja PEMMAT)
- Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Kuva: Meri Lappalainen / Metsähallitus

Mitä Metsähallitus tekee merellä?

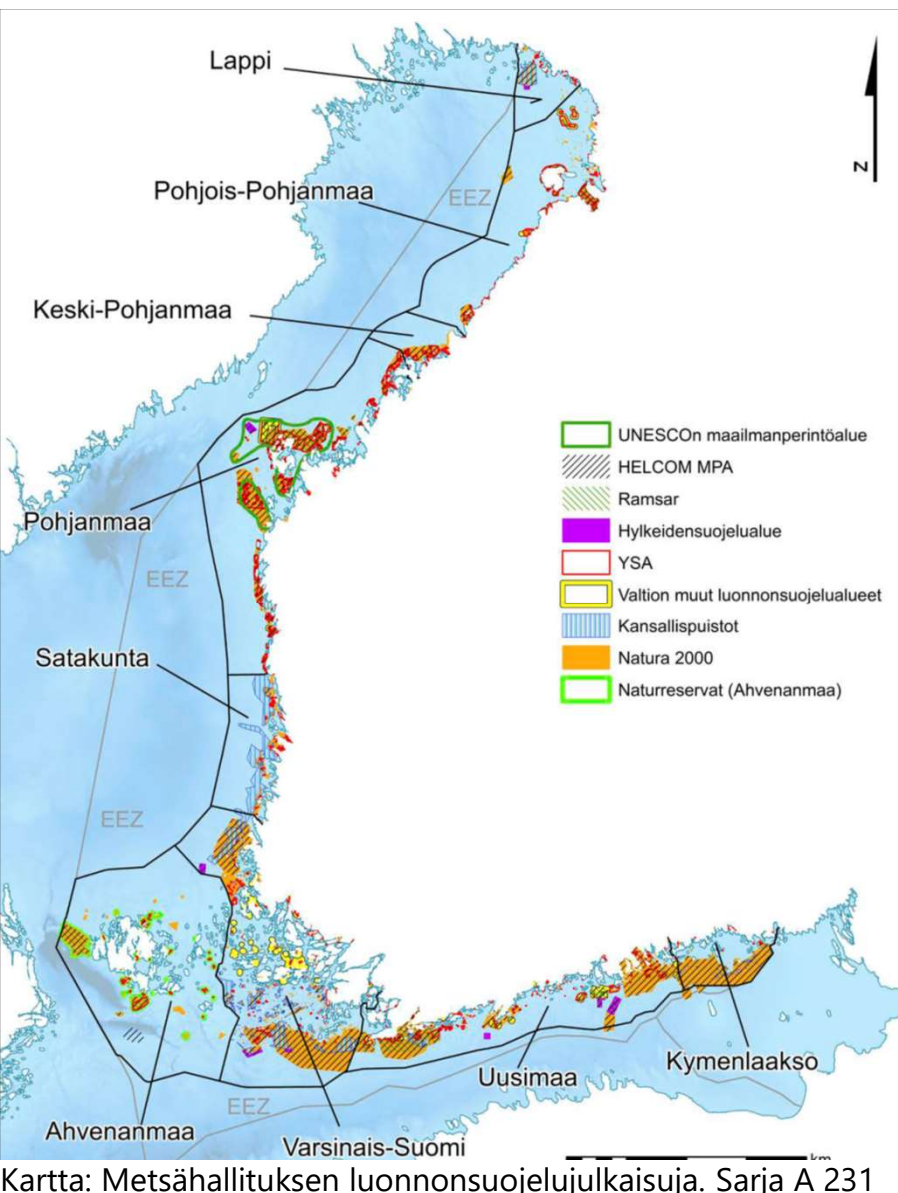
- Tuottaa ja kerää tietoa vedenalaisista luontoarvoista
- Ennallistaa meriluontoa
- Vastaa valtion suojelualueista ja Natura 2000 -verkostosta
- Edunvalvonta
- Meriluonnonsuojelun kehittäminen

Suojelualueet merellä

Suojelualuetyyppi	Meripinta-ala (km ²)	Lukumäärä
Natura (min 1 ha vettä)	8120	141
HELCOM MPA	6310	33
UNESCO	6220	2
Ramsar	1830	17
Kansallispuisto	1580	5
Yksityinen suojelualue	1480	2338
Hylkeidensuojelualue	190	7
Muut valtion suojelualueet	90	43

➔ **11 % koko Suomen merialueesta**

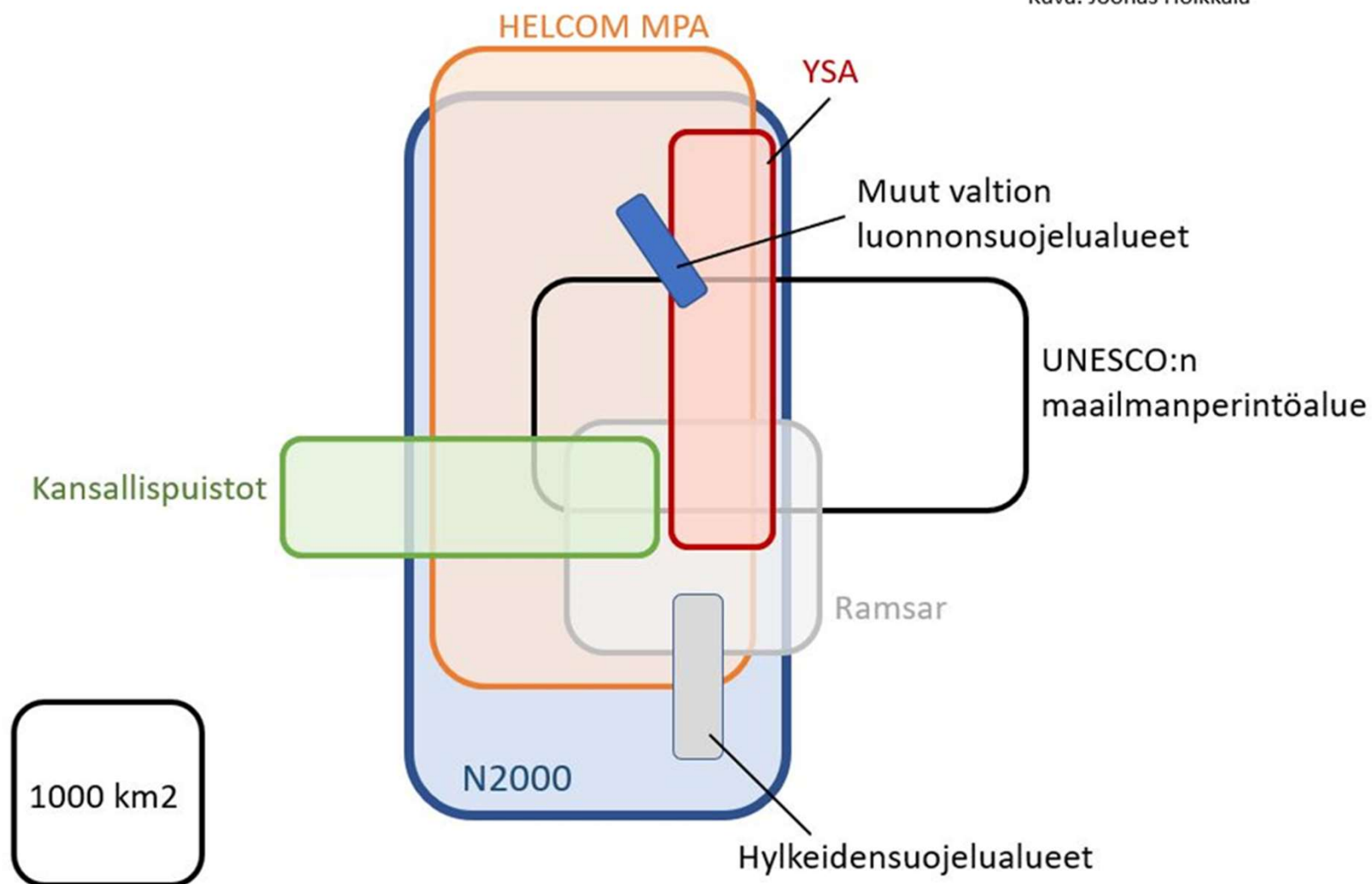

Suojelualueet merellä

Suojelualuetyyppi	Meripinta-ala (km ²)	Lukumäärä
Natura (min 1 ha vettä)	8120	141
HELCOM MPA	6310	33
UNESCO	6220	2
Ramsar	1830	17
Kansallispuisto	1580	5
Yksityinen suojelualue	1480	2338
Hylkeidensuojelualue	190	7
Muut valtion suojelualueet	90	43

➔ **11 % koko Suomen merialueesta**

Kuva: Joonas Hoikkala

Kohti kattavaa suojelualueverkostoa – KOKASU-hankkeen tuloksia

**Luontodirektiivin luontotyypeistä suojeltu
keskimäärin 31 %**

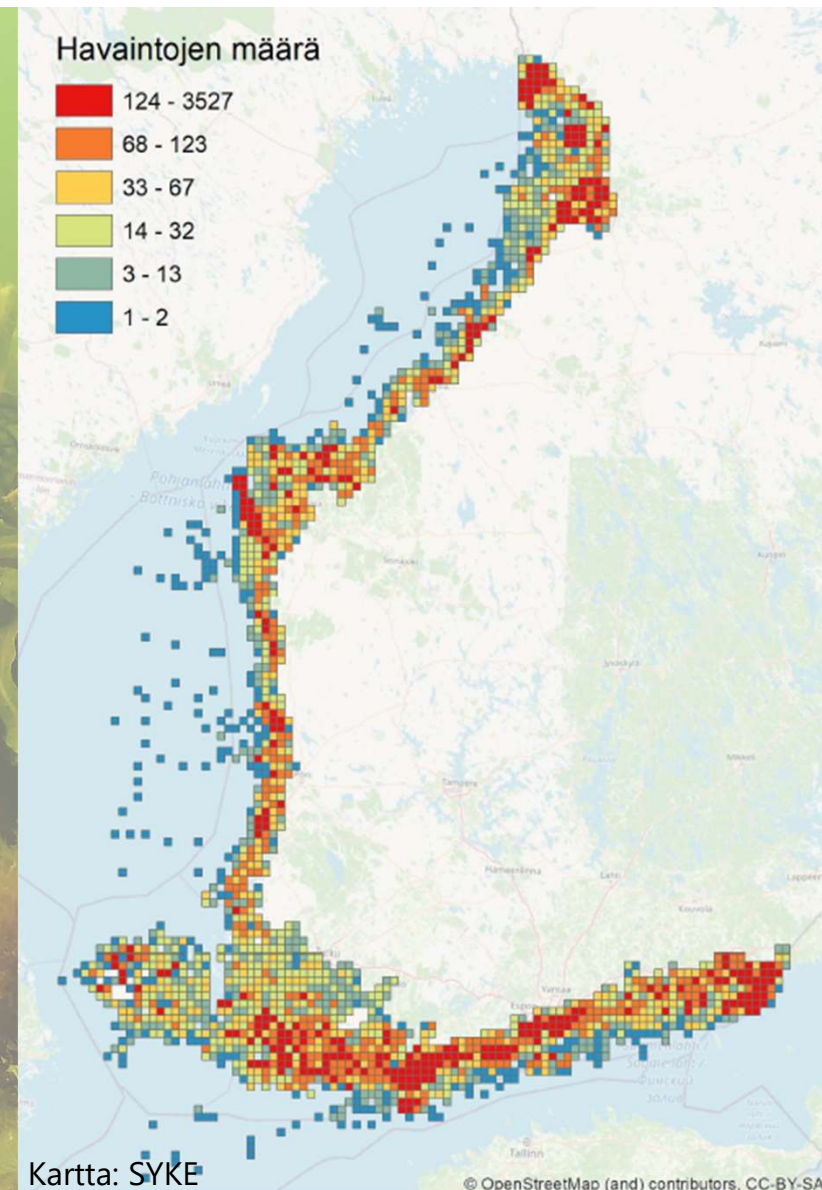
**-Laguunit, jokisuistot ja riutat heikoimmin
suojeltu**

**Uhanalaisten lajien suojelutilanne heikko:
esiintymisalueista 64 % suojelematta**

**Itämeren uhanalaisista luontotyypeistä 33 %
suojeltu**

**-Paras tilanne punalevä- ja
rakkohauruvaltaisilla pohjilla**

Kuva: Lassi Karvonen ja Karl Weckström / Metsähallitus

Tavoitteet suojelulle

- **YK:n biologisen monimuotoisuuden yleissopimus**
 - 30 % / 2030
- **EU:n biodiversiteettistrategia**
 - 30 % / 2030
 - 1/3 tiukan suojelun piirissä
 - Suojelualueiden hoidon tehostaminen
- **HELCOM Baltic Sea Action Plan**
 - 30 % / 2030 HELCOM MPA-verkosto
 - 1/3 tiukan suojelun piirissä
- **Kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia ja toimintaohjelma**
 - Huomioi YK:n yleissopimuksen sekä EU:n biodiversiteettistrategian
 - Valmistuu 2023

Miten saavuttaa suojelutavoitteet merialueilla?

- **Biodiversea LIFE IP (2021-2029)**

- Suomen suurin yhteistyöhanke Itämeren monimuotoisen luonnon turvaamiseksi. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on tehostaa meriluonnon suojelua ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä Suomen meri- ja rannikkoalueilla.
- 30 % / 2030 –tavoite
 - Arvioidaan Suomen merisuojeluverkoston nykytila ja tehdään laajennusehdotus
 - vedenalaisen monimuotoisuuden suojelun lisääminen
 - kansallisten ja kansainvälisten määrällisten tavoitteiden saavuttaminen tehokkaasti ja tietoon perustuen

- **Ekologisesti merkittäviä meriluontoalueita on jo tunnistettu (suojelustatuksesta välittämättä!)**

Kuva: Lassi Kärönen ja Karl Weckström / Metsähallitus

Esityksen kulku

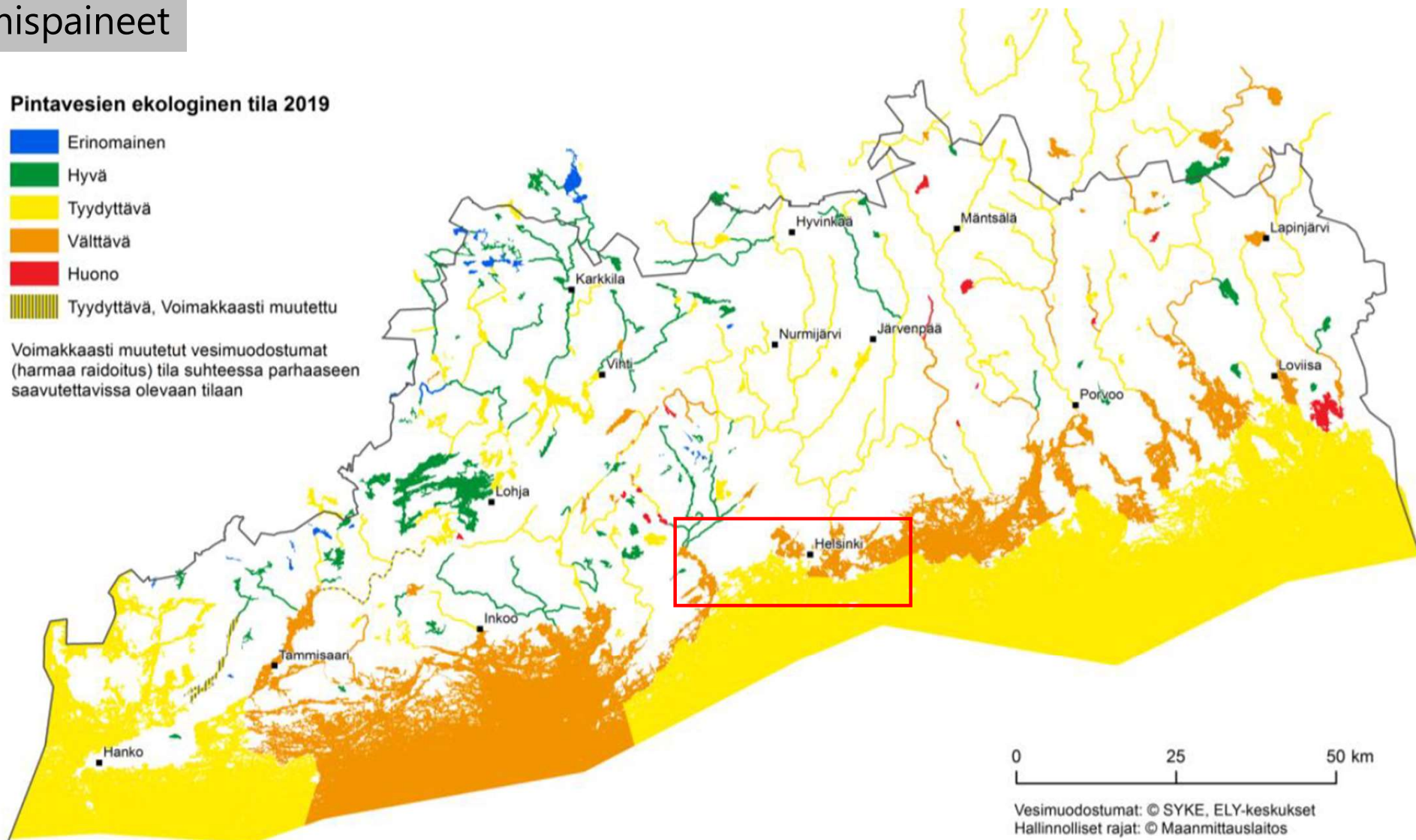
- Mitä Metsähallitus tekee merellä?
- Itämeren suojelu ja tavoitteet
 - Suojelualueet merellä
 - Tavoitteet suojelulle ja miten saavuttaa ne
- Pääkaupunkiseudun nykytilanne
 - Ihmispaineet
 - Suojelualueet
 - Ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMAT ja PEMMAT)
- Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Ihmispaineet

Pintavesien ekologinen tila 2019

- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono
- Tyydyttävä, Voimakkaasti muutettu

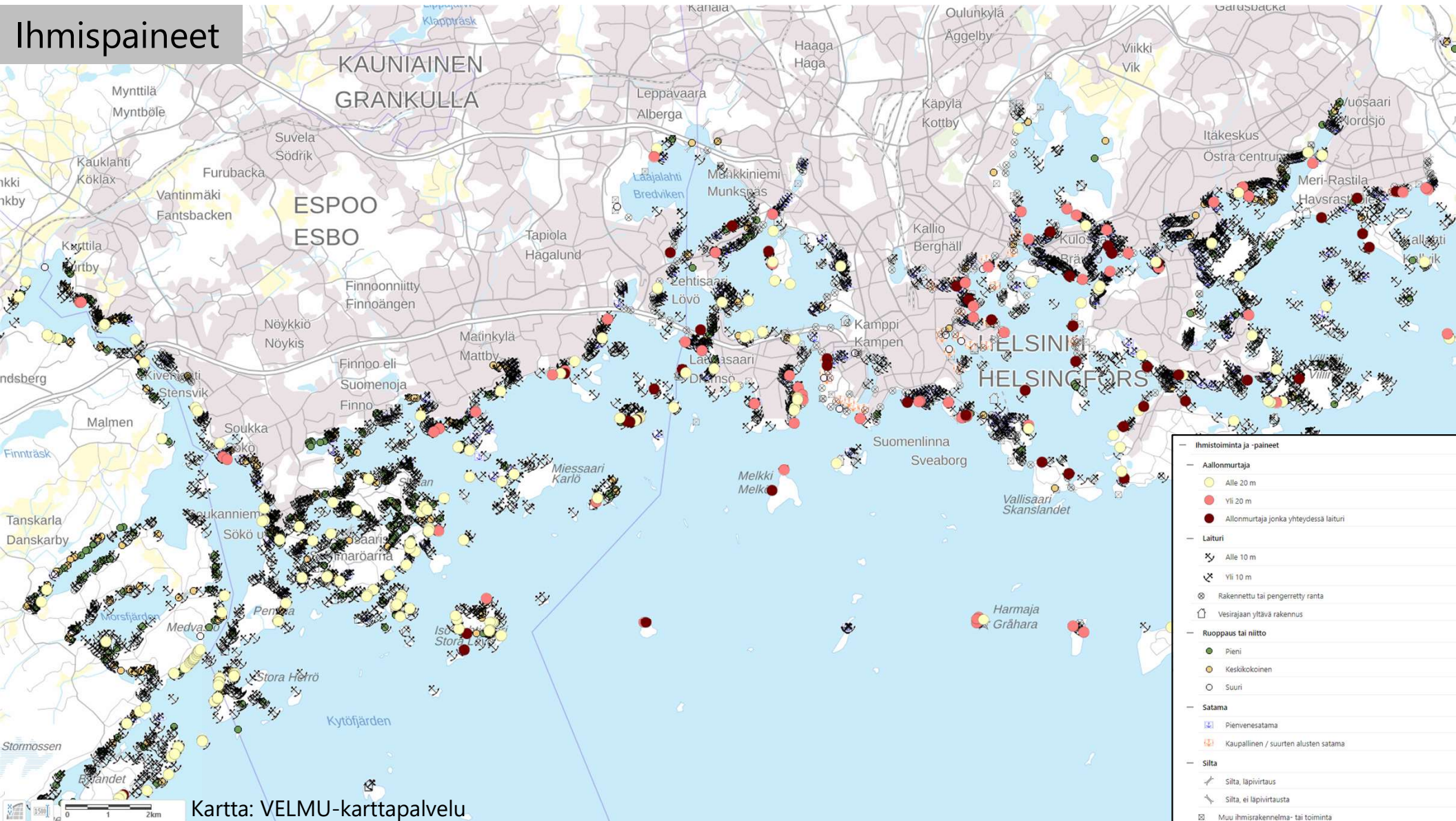
Voimakkaasti muutetut vesimuodostumat
(harmaa raidoitus) tila suhteessa parhaaseen
saavutettavissa olevaan tilaan

Kuva: Rasmus Boman / Metsähallitus

Ihmispaineet

Kartta: Maanmittauslaitos

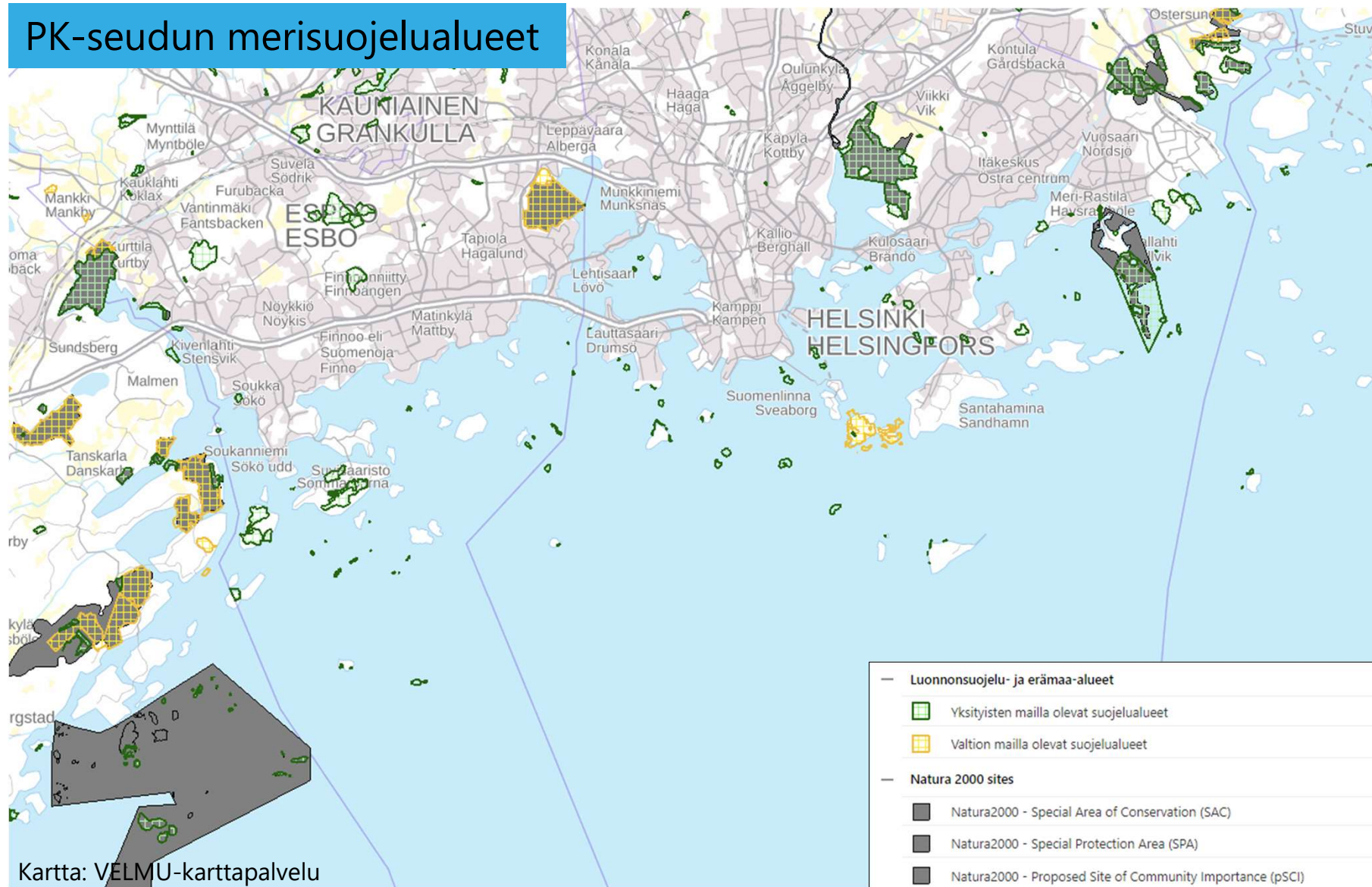

Kuva: Jon Ögård / Metsähallitus

Esityksen kulku

- Mitä Metsähallitus tekee merellä?
- Itämeren suojelu ja tavoitteet
 - Suojelualueet merellä
 - Tavoitteet suojelulle ja miten saavuttaa ne
- Pääkaupunkiseudun nykytilanne
 - Ihmispaineet
 - Suojelualueet
 - Ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMAT ja PEMMAT)
- Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

PK-seudun merisuojelualueet

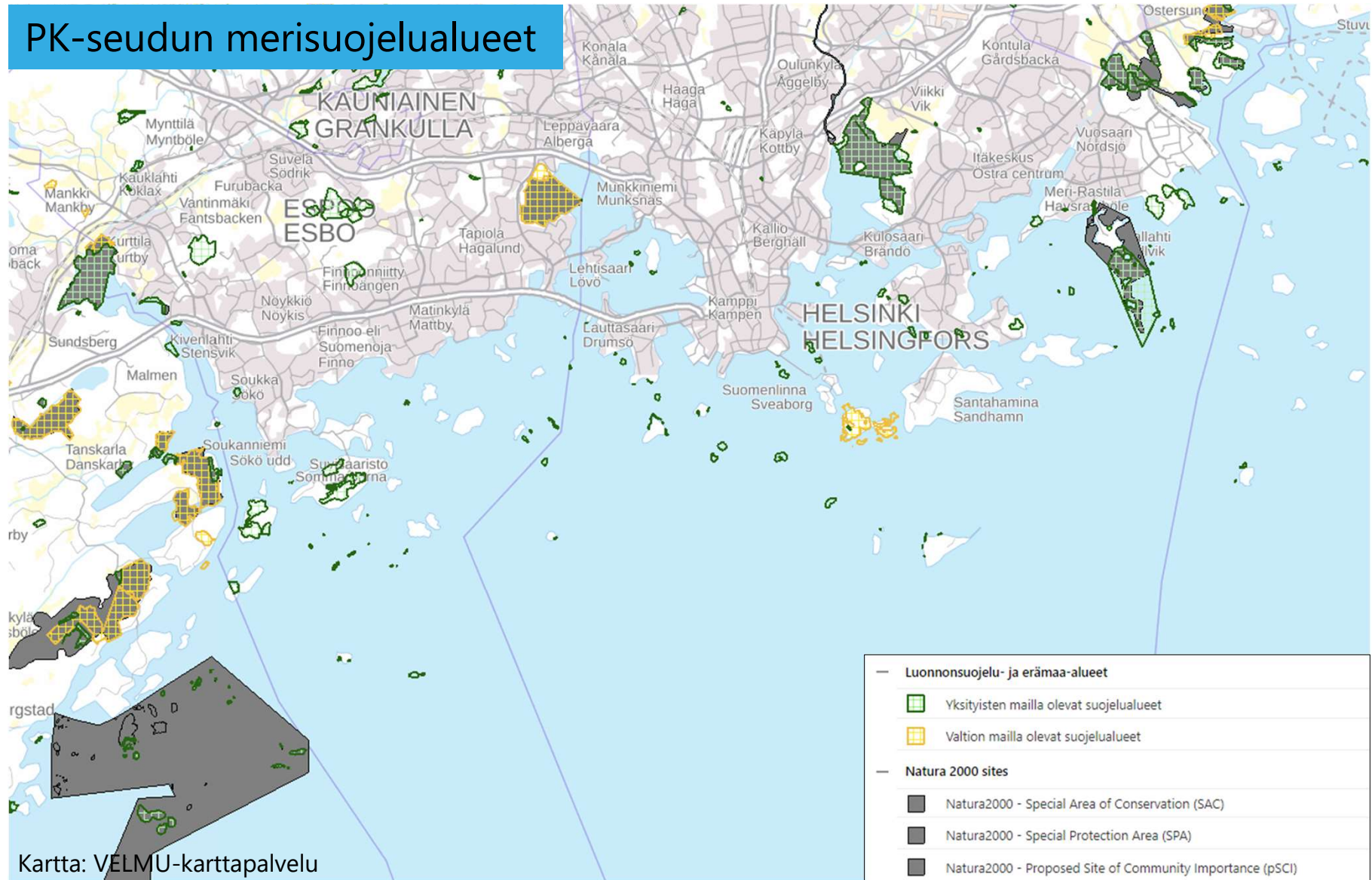

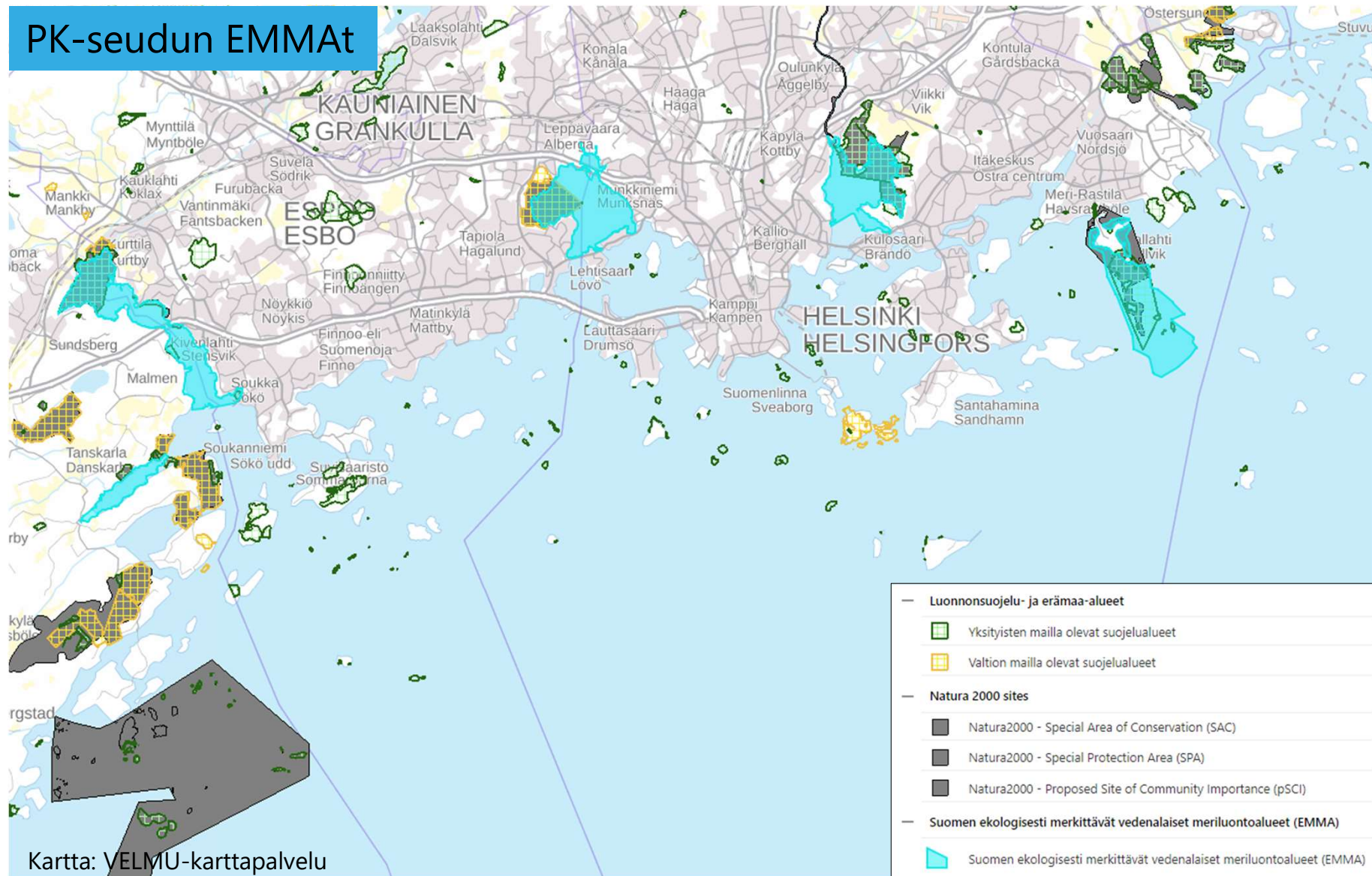
Mikä ihmeen EMMA?

- Suomen ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet
- Alueen täytyy täyttää yksi tai useampi seuraavista kriteereistä
 - Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus
 - Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa
 - Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille
 - Herkkyys tai hidas palautumiskyky
 - Biologinen monimuotoisuus
 - Luonnontilaisuus
- Alueiden tunnistaminen ja rajaaminen perustui VELMU-ohjelman kartoituksiin, niiden pohjalta tehtyihin lajimalleihin sekä meriluontoasiantuntijoiden arvioihin

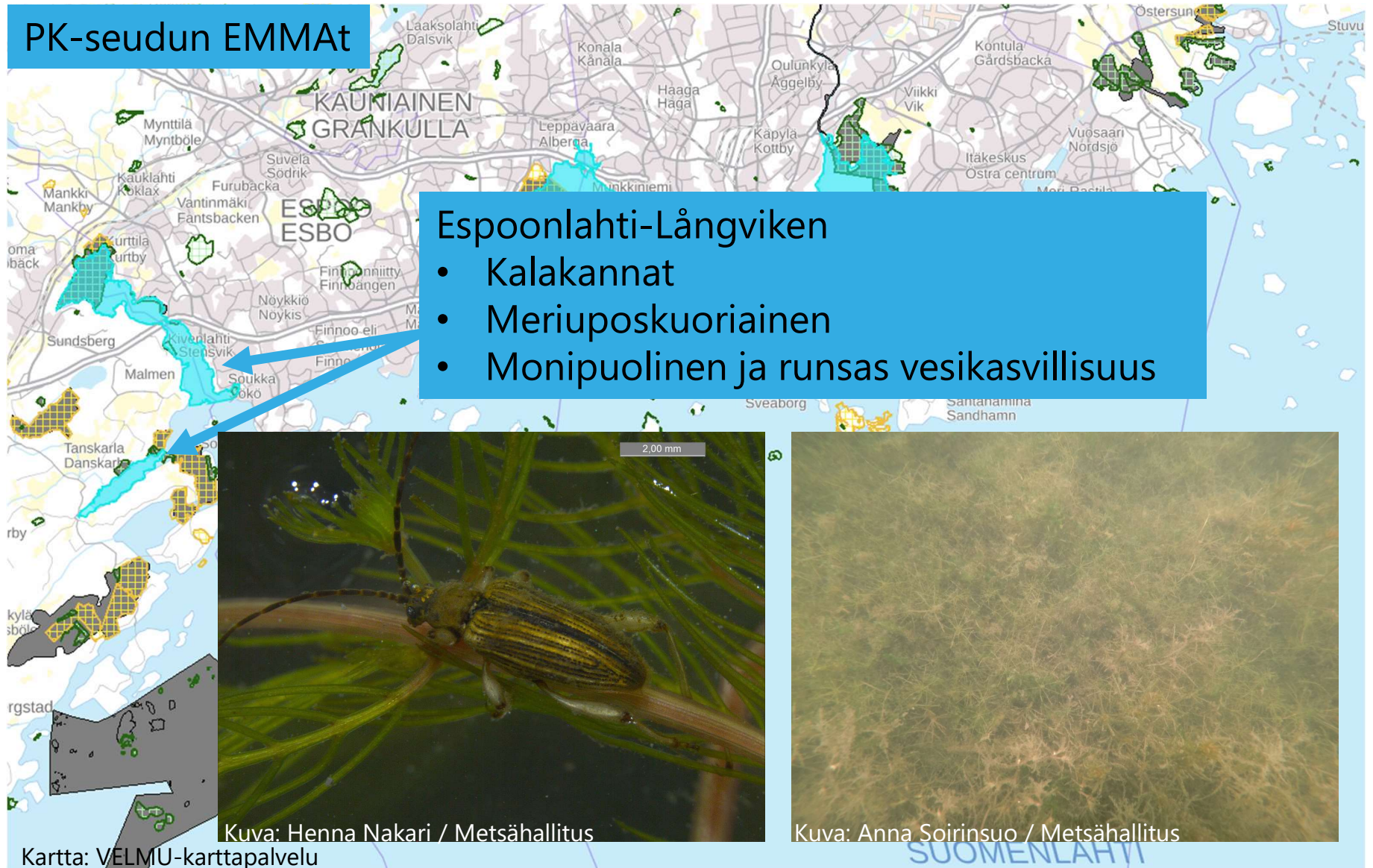
PK-seudun merisuojelualueet

PK-seudun EMMAt

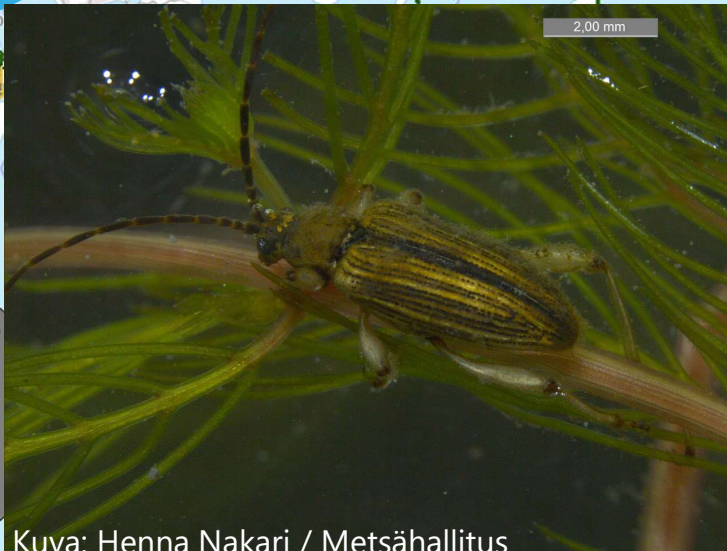

PK-seudun EMMAt

Espoonlahti-Långviken

- Kalakannat
- Meriuposkuoriainen
- Monipuolinen ja runsas vesikasvillisuus

Kuva: Henna Nakari / Metsähallitus

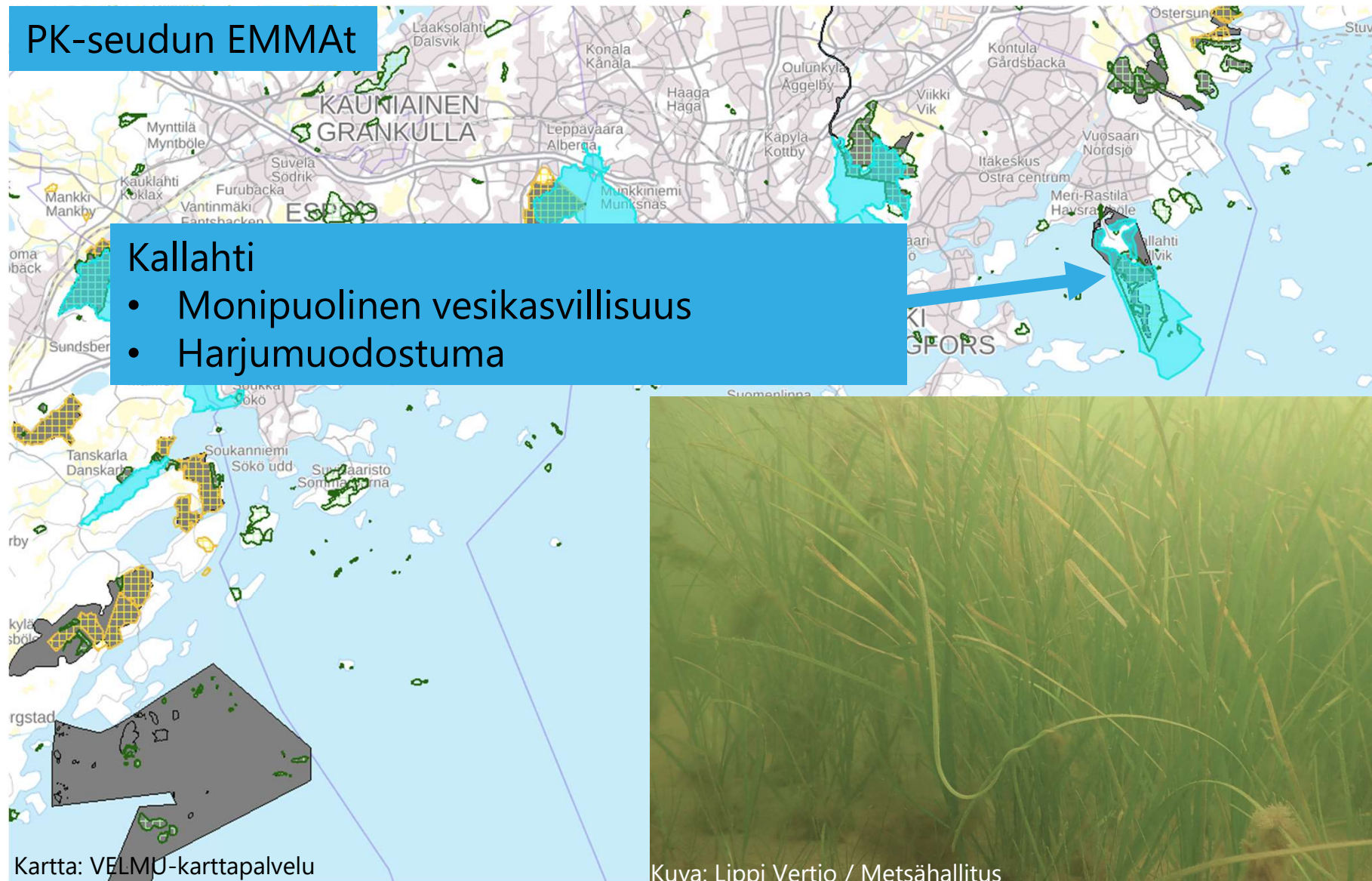
Kuva: Anna Soirinsuo / Metsähallitus

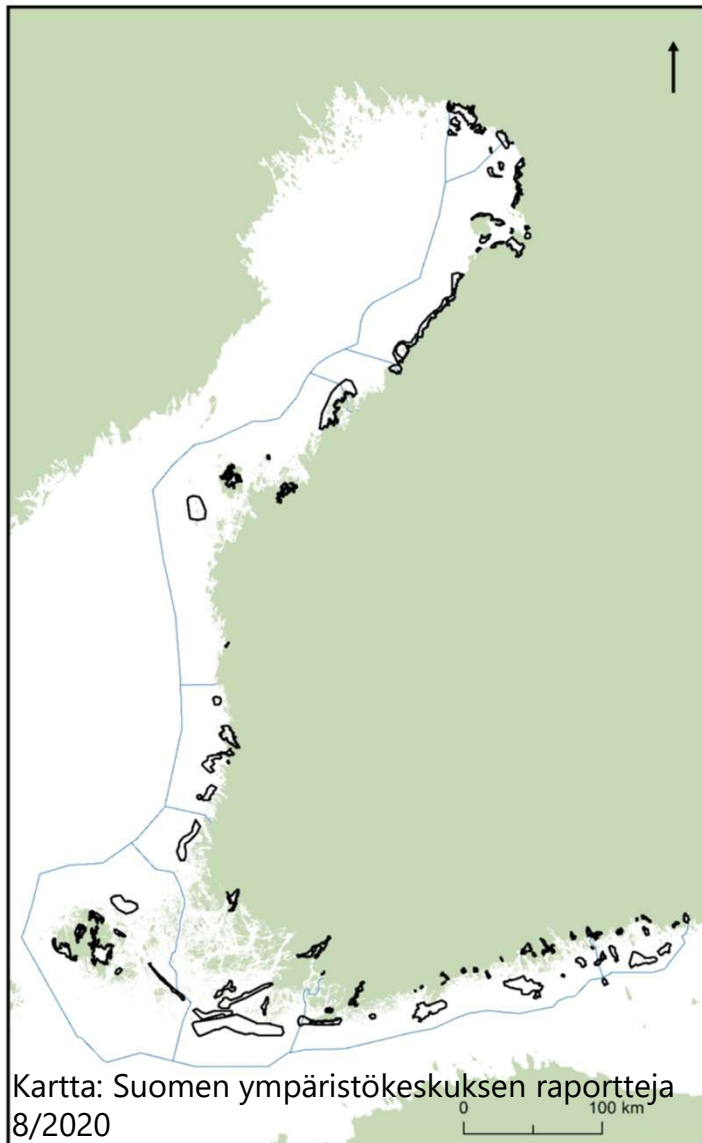
Kartta: VELMU-karttapalvelu

PK-seudun EMMAt

PK-seudun EMMAt

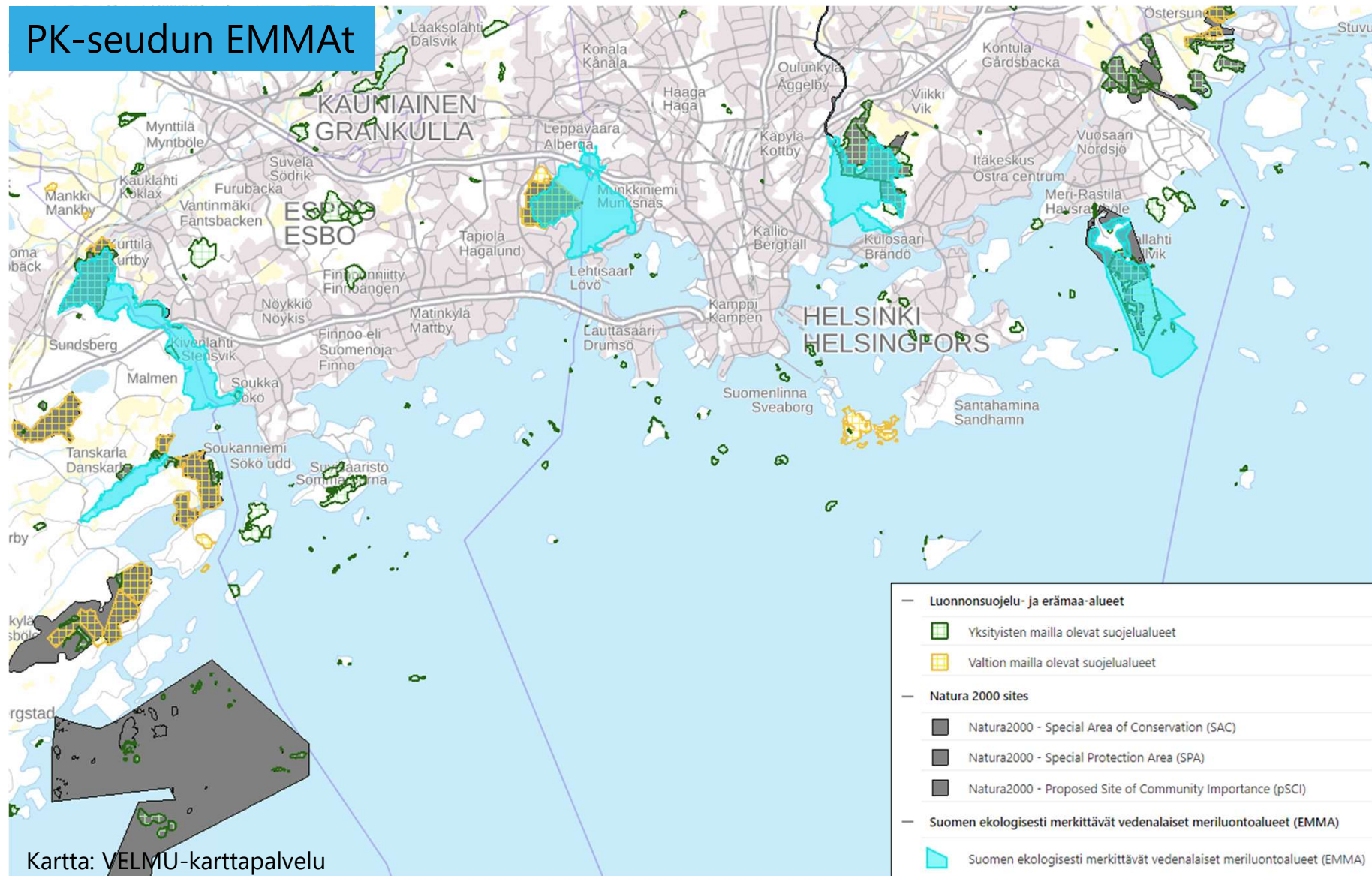

Kaikki Suomen ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMAT).

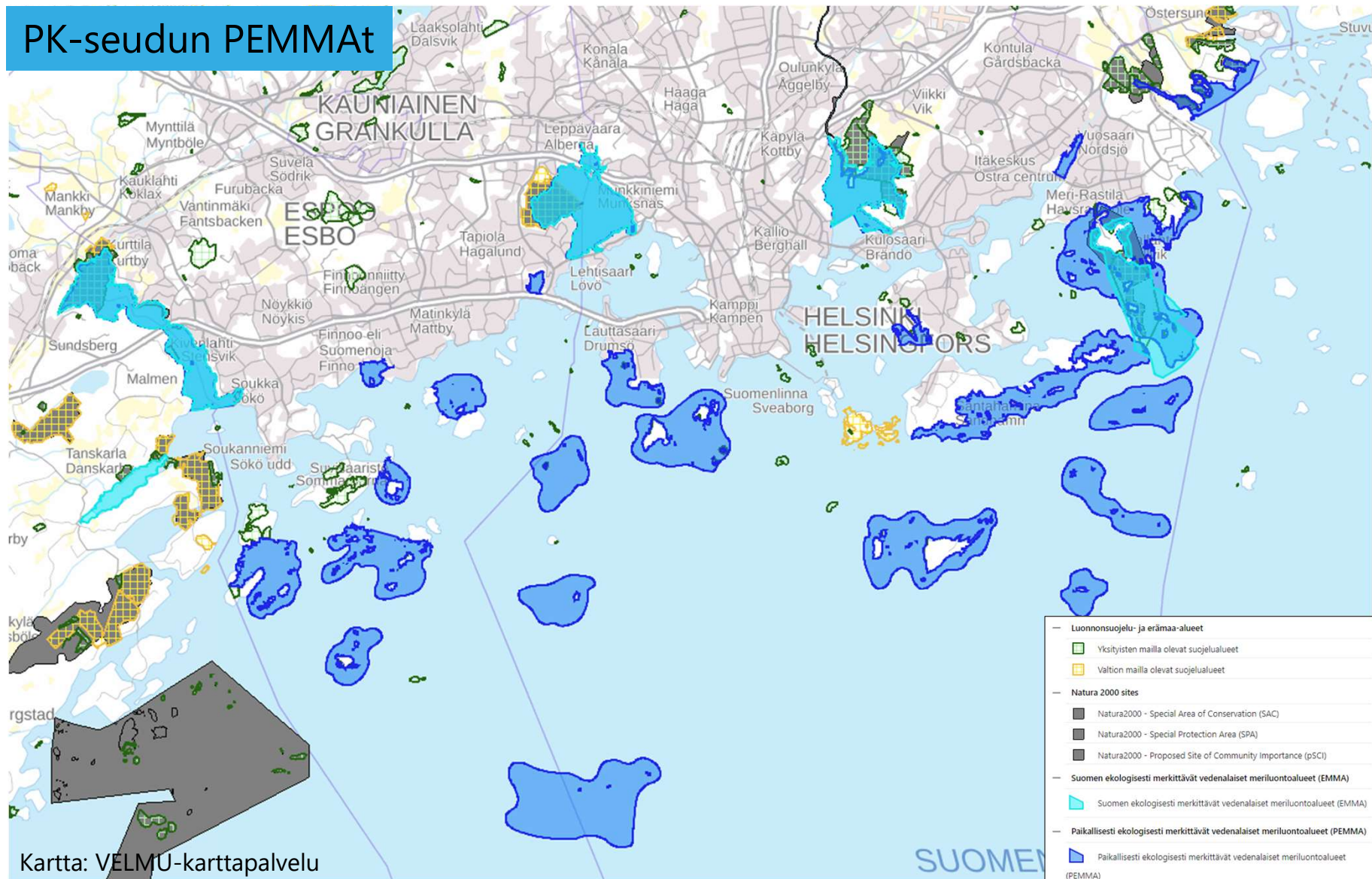
Paikalliset ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (PEMMAT).

PK-seudun EMMAt

Kartta: VELMU-karttapalvelu

PK-seudun PEMMAT

PK-seudun PEMMAT

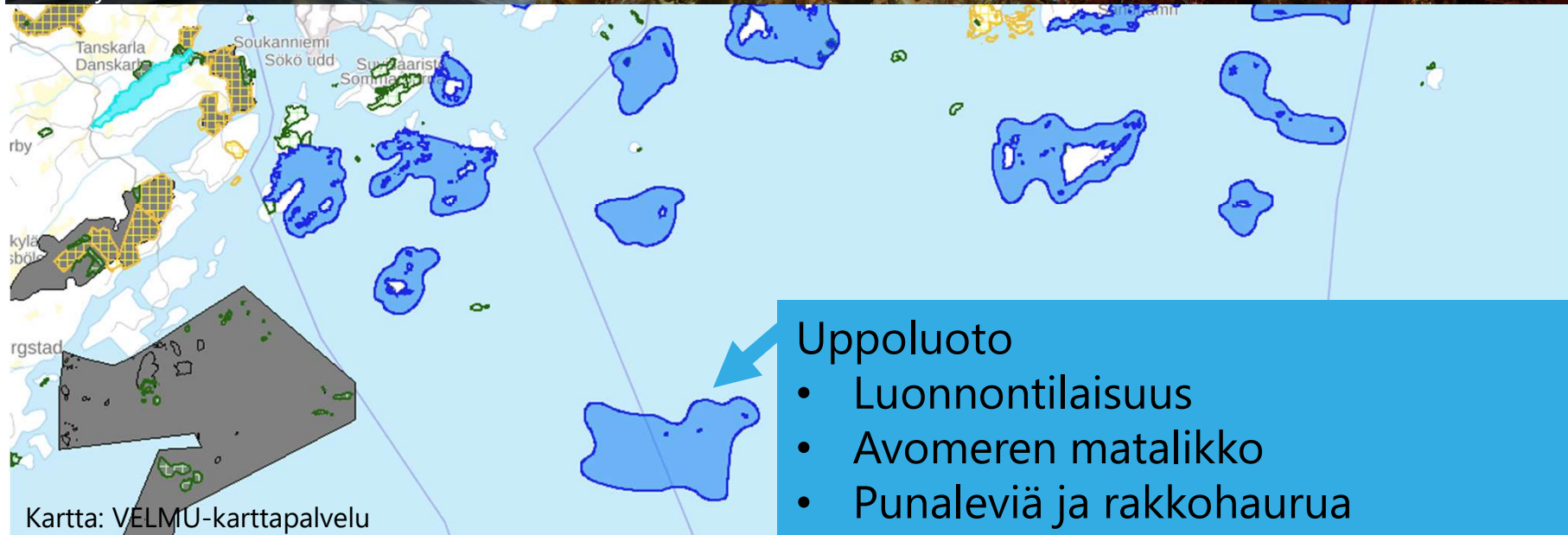
Kuva: Jyri Tirroniemi / Metsähallitus

Kuva: Jon Ögård / Metsähallitus

Kuva: Jon Ögård / Metsähallitus

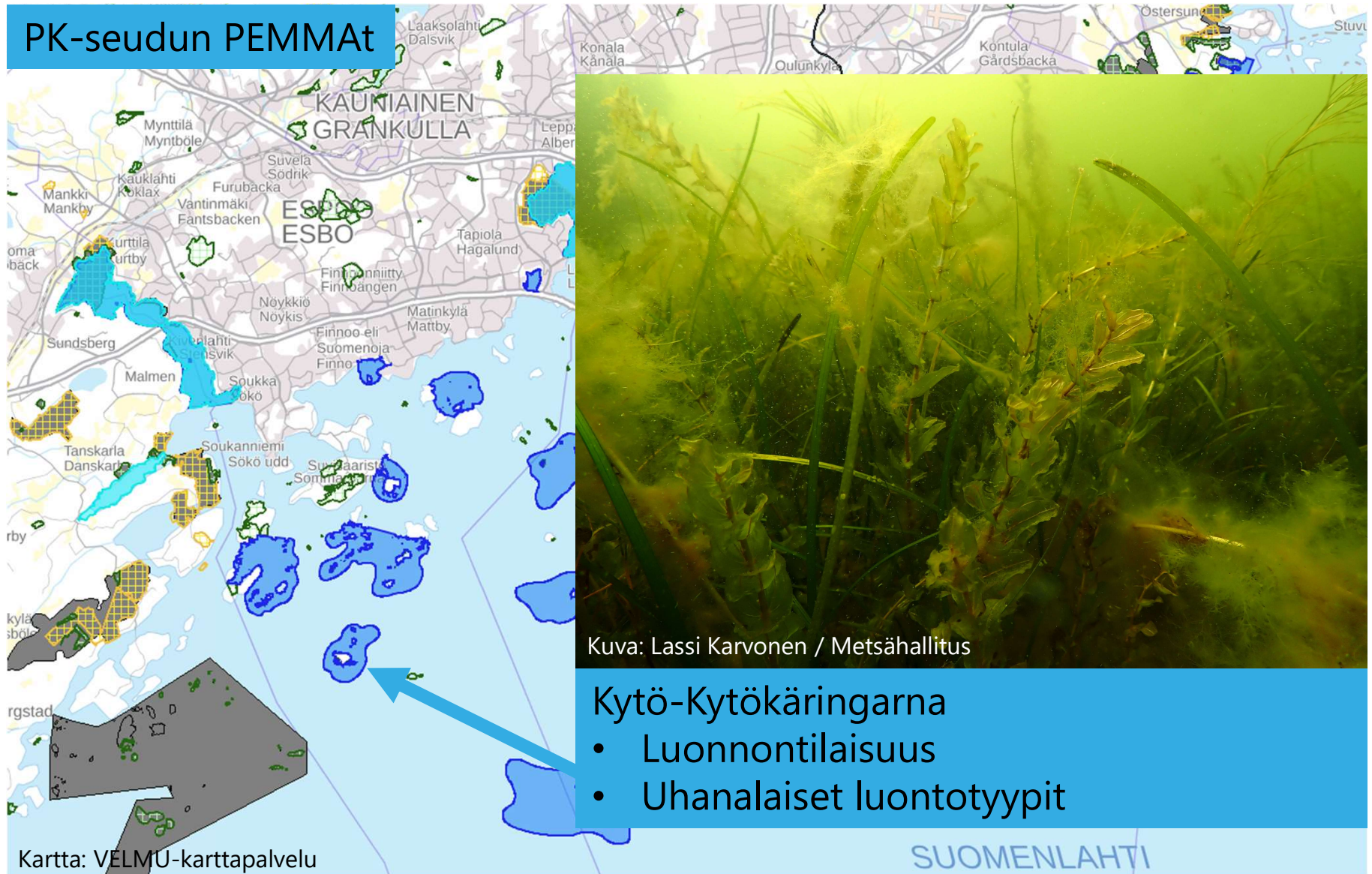

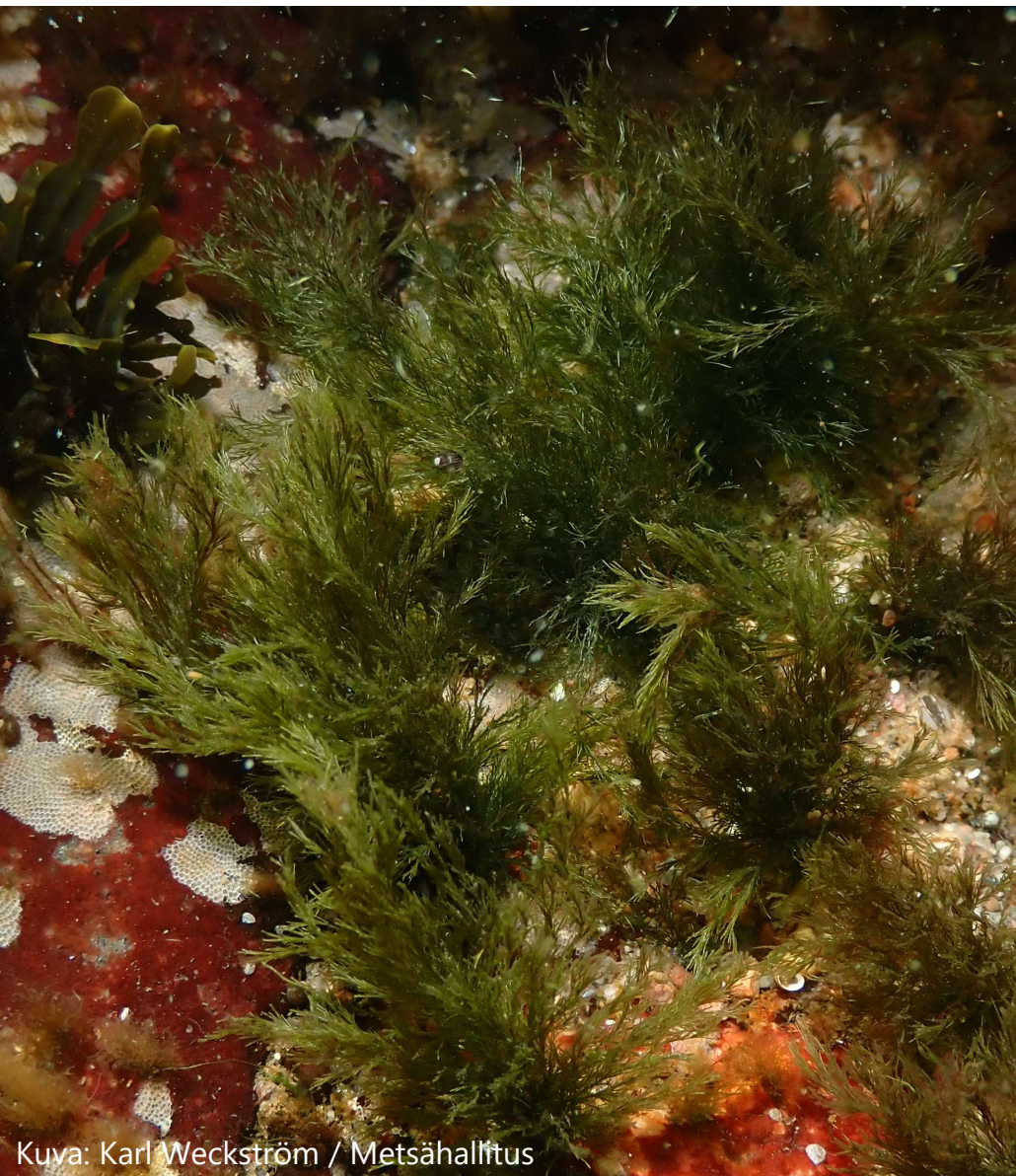
Uppoluoto

- Luonnontilaisuus
- Avomeren matalikko
- Punaleviä ja rakkohaurua

Kartta: VELMU-karttapalvelu

PK-seudun PEMMAT

Kuva: Karl Weckström / Metsähallitus

Esityksen kulku

- Mitä Metsähallitus tekee merellä?
- Itämeren suojelu ja tavoitteet
 - Suojelualueet merellä
 - Tavoitteet suojelulle ja miten saavuttaa ne
- Pääkaupunkiseudun nykytilanne
 - Ihmispaineet
 - Suojelualueet
 - Ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMA:t ja PEMMA:t)
- Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Meritiedon kerääminen ja
jalostaminen jatkuvat
päätoksenteon tueksi

Viestintä

Merialueiden vedenalaista
luontoa ennallistetaan ja
kunnostetaan
(ennallistamisasetus)

Yksityiseen suojeluun
kannustaminen

Lisää haasteita: ilmastonmuutos

Kuva: Lassi Karvonen ja Karl Weckström / Metsähallitus

Kiitos mielenkiinnosta!

aija.nieminen@metsa.fi

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä